

Семьонов Д.Є.,
старший викладач кафедри інформатики та системології
Дербенцев В.Д., к.е.н.,
доцент кафедри інформатики та системології
Овчаренко А.А.,
асистент кафедри інформатики та системології

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Сьогодні, коли термін «турбулентність» став широко вживаним не лише фізиками, а й економістами, соціологами, коли кризи та крахи стали частиною соціально-економічного життя, коли світ вбачається слабоструктурованим, процеси нестійкими, а майбутнє погано передбачуваним, особливо нагальною є потреба у структуризації, детермінізації та спрощенні там, де це можливо.

Сучасна студентоцентрована система освіти орієнтована на формування у кожного студента компетентностей, необхідних для подальшого професійного та соціального життя. Тому формування чіткої, зрозумілої, структурованої моделі компетентностей випускника є вкрай необхідним.

Модель компетенцій — повний набір характеристик, необхідний особі для успішного виконання своїх фахових обов'язків. Щоб бути ефективною, модель повинна *мати просту структуру, бути ясною та легкою для розуміння*.

Незважаючи на велику кількість класифікацій компетенцій безумовним є поділ на базові (ключові) та професійні. Враховуючи специфіку освітньої діяльності, професійні поділяються на міжпредметні та предметні.

Паралельно з проектуванням моделі компетенцій випускника доречно займатись розробкою моделі компетенцій викладача і, в подальшому, кожного співробітника.

Модель повинна мати просту систему рівнів, а також просту та загальнозрозумілу систему оцінювання рівня фахівця, а також систему переваг залежно від рівня фахівця. Наприклад, для забезпечення простоти та зрозумілості критеріїв оцінювання рівня може бути доречним заборонити збільшувати кількість базових критеріїв.

Процес розробки моделі, спираючись на системний підхід і враховуючи специфіку, можна розбити на такі етапи:

1. Планування проекту.
2. Формування проектної групи.
3. Проектування моделі компетенцій.
4. Розробка рівнів моделі компетенцій.
5. Формування профілів компетенцій.
6. Впровадження та відлагоджування моделі.

Література

1. Володина Н. Модель компетенцій — это не сложно // http://www.kadrovik.ru/-kadrovik_ru-/Model_kompetencii.pdf
2. Лайл М. Спенсер, Сайн М. Спенсер. Компетенции на работе. Модели максимальной эффективности работы. (Competence at Work: Model for Superior Performance), Ніппо, 2009. — 384 с.
3. Системна методологія дослідження стану та динаміки сучасної інформаційної економіки в умовах посилення нестабільності / В. Д. Дербенцев, Б. О. Тішков, О. Д. Шарапов // Моделювання та інформаційні системи в економіці : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; відп. ред. В. К. Галіцин. — К.: КНЕУ, 2013. — № 89. — С. 47–61.
4. Шарапов О.Д., Дербенцев В.Д., Семьонов Д.Є. Системний аналіз. — К.: КНЕУ, 2003. — 154 с.

Сербіна О.В.,
асистент кафедри міжнародної економіки

ДИСКУСІЯ ЯК ФОРМА АКТИВІЗАЦІЇ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Поглиблення конкуренції на ринку праці та глобалізація світового господарства вимагає від вищої освіти підготовки висококваліфікованих спеціалістів, здатних ефективно працювати під впливом швидких соціально-економічних змін у суспільстві. Дані перетворення задають нові критерії якості освітніх послуг і ставлять нові задачі перед вищими навчальними закладами. На

сучасному етапі модернізації вищої освіти утвердився принцип студентоцентризму, який передбачає створення максимально сприятливих умов для саморозвитку та самореалізації кожного студента, є направленим на розвиток їх творчого потенціалу та ініціативності. Застосування інтерактивних методів активізації роботи студентів на семінарських заняттях сприяє процесу оновлення освітньої сфери та, як результат, підвищенню якості освітніх послуг.

Окрім традиційного опитування, на нашу думку, важливим є застосування сучасних методів організації роботи студентів таких, як кейс-метод, робота в малих групах, ділова гра, мозковий штурм, дискусія та ін. Важливе місце у процесі навчання належить дискусії, яка сприяє формуванню критичного мислення та генеруванню креативних ідей студентів на основі вивченого теоретичного матеріалу з теми. Метою колективної форми обговорення є встановлення правильного рішення через висловлення власних думок та аналізу поглядів інших учасників дискусії на проблему. Значною перевагою застосування даного методу навчання є не лише глибше та багатосторонніше дослідження теми семінарського заняття, а й формування власного відношення до проблеми, спроможність аргументувати свою точку зору, оперуючи набутими знаннями, відношення з повагою до протилежної думки.

Основними завданнями викладача при організації семінару-дискусії є правильно сформулювати дискусійні питання, надати додаткову інформацію (статистичні дані, практичні приклади, відео матеріали, звіти міжнародних організацій і наукові статті з відповідної тематики), дати можливість висловитися студентам з різними позиціями, щоб не допустити однобічного обговорення проблеми, слідкувати, щоб дискусія відбувалося в рамках заданої теми, узагальнити основні результати обговорення та об'єктивно оцінити вклад кожного студента. Надзвичайно важливою умовою проведення якісної дискусії є формування сприятливої для обговорення атмосфери в аудиторії так, як не всі студенти можуть вільно висловлювати свої думки з приводу проблеми.

Отже, інтерактивні методи активізації роботи студента, а зокрема семінар-дискусія, дають можливість розвинути у студентів такі компетенції, як гнучкість і критичність мислення, вміння працювати в команді, ініціативність, творчий підхід до вирішення проблемних питань, лідерські здібності.

Література

1. *Корольова Т.С.* Інтеграція вищої освіти України до Європейського освітянського простору в умовах глобалізації
2. *Тернова І.В.* Використання активних методів навчання у процесі вивчення економічних дисциплін

Сергієнко М. А., асистент кафедри міжнародного менеджменту

ГУМАНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОРІЄНТАЦІЯ НА ЛЮДИНОЦЕНТРИСЬКИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ

Сучасна методологія освіти розглядає навчання у вищому навчальному закладі як специфічний, виключно значущий етап у загальному процесі соціалізації особистості. Відбувається переорієнтація системи професійної освіти, яка була сфокусована на підготовці вузьких спеціалістів, а вже потім особистості, на іншу послідовність – спочатку підготовка людини-особистості, а уже на цій базі — спеціаліста. Зазначені тенденції розвитку вищої освіти обумовлюють необхідність розробки методології реалізації вищої освіти як особистісно орієнтованого навчально-виховного процесу, організації педагогічного сприяння гармонійному особистісному розвитку молоді людини під час навчання у ВНЗ. Критеріальною характеристикою особистісно-орієнтованої освіти є здійснення освітнього процесу як суб'єкт-суб'єктної взаємодії його учасників. Усталення особистісно-орієнтованої парадигми освіти, усвідомлення специфічної ролі періоду професійного навчання в процесах особистісної самореалізації та соціально-професійної ідентифікації молоді, обумовлюють велике значення гуманітарної компоненти в системі вищої професійної освіти.

Гуманізація в науковій літературі визначається як орієнтація на людиноцентриський підхід. Це – визнання людини як найвищої соціальної цінності, забезпечення поваги до її особистості і гідності. Принципово важливим моментом гуманізації вищої освіти є те, що вона не вичерпується лише викладанням гуманітарних дисциплін. Гуманізація та гуманітаризація освітнього процесу реалізуються щонайменше в трьох напрямках діяльності ВНЗ: 1) викладання гуманітарних дисциплін; 2) забезпечення гуманітарної спрямованості викладання усіх дисциплін навчального плану; 3) створення комфортного гуманітарного середовища навчального закладу, як найважливішої запоруки його ефективного функціонування.